



Наслов

Бранка Тотић, Директор
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Стварање Центра за едукацију и информисање у Заводу за интелектуалну својину Републике Србије

Мисија завода за интелектуалну својину у савременом свету превазилази усталене надлежности као што су регистрација патената, жигова и дизајна и припрема закона усклађених са међународним конвенцијама. Заводи прерастају у центре одговорне за пружање актуелних технолошких информација, правне помоћи, као и других информација од којих зависи успешна комерцијализација интелектуалне својине. Они имају кључну улогу у подизању општег нивоа знања о интелектуалној својини и њеном значају за социјални и економски развој друштва. Ширење свести о штетности пиратерије и кривотворења спада такође у домен рада савремених завода.

Да би одговорио наведеним захтевима Завод за интелектуалну својину је иницирао изградњу Центра за едукацију и информисање као своје посебне организационе јединице чија надлежност би обухватала наведене функције. Изградњу Центра је помогла Европска Унија у оквиру ИПА програма. Пројекат изградње Центра је започео фебруара месеца



2009. године, а спроводи га Европски завод за патенте. Планирано је да пројекат траје три године, а његова вредност износи 2,2 милиона евра.

Пројекат има за циљ да се у Заводу формира Центар у коме ће се организовати ефикасан систем обуке намењен различитим групама корисника: привредним друштвима (укључујући МСП), истраживачким институцима, судовима, полицији, тржишној инспекцији, царини, медијима и другим заинтересованим правним и физичким лицима. Планирано је да се план наставе и образовни материјали израде према потребама посебних група корисника. У изради образовног материјала и програма наставе учествоваће страни експерти.

Центар ће на бази искустава развијених европских завода развити широк спектар услуга, као и информационог материјала о различитим аспектима интелектуалне својине. Једна од услуга коју ће Центар обављати је и тзв. дијагноза интелектуалне својине у оквиру које се утврђује ниво заштите интелектуалне својине појединог привредног субјекта и израђује стратегија недостајуће заштите.

Тренутно се у Заводу уз помоћ страних експерата спроводи обука државних службеника који ће бити запослени у Центру. Такође се ради на преуређењу и опреми просторија Центра, на изради базе података његових корисника, као и на анализи специфичних потреба појединих група корисника.

Од Центра се очекује да допринесе подизању општег нивоа знања о интелектуалној својини у српском друштву, што ће подстаћи стварање и заштиту интелектуалних добара. Сарадња са факултетима, а посебно помоћ у креирању центара за трансфер технологије подстаћиће заштиту резултата истраживачког рада и допринеће њиховом трансферу у привреду. Такође, јачање институција које се баве спровођењем права, полиције, царине и судства допринеће смањењу пиратерије и већем поверењу у систем интелектуалне својине. Све набројано ће имати позитивни ефекат на српску привреду и деловаће стимулативно на стране инвеститоре.

Интервју

Адриано Мартинс, Заменик шефа Делегације
Делегација ЕУ у Републици Србији

Интелектуална својина и Европске интеграције

Ово је други по реду национални пројекат у Србији у области интелектуалне својине, финансиран из средстава Европске Уније. Како оцењујете значај интелектуалне својине у процесу придруживања ЕУ?

Права интелектуалне својине представљају инструмент заштите научника, уметника, проналазача и свих грађана који стварају и доносе иновације. То су темељни стубови напретка друштва и културног развоја. Та права су такође неопходна за унапређење конкурентности и запошљавања. Без инвестиција, нема нових радних места; а како да привучемо озбиљне инвеститоре ако не штитимо својинска права? Заштита права интелектуалне својине односи се такође на спречавање кривотворења робе. Могућност да криминалци производе, на пример, кривотворене лекове, представља озбиљну опасност по здравље и безбедност наше деце и обичних грађана.



С обзиром на ово, Европска Унија уређује ову област посебним законима, који су обавезни за све земље чланице, а стога, и земље које желе да се придруже „клубу“.

Прелазни споразум између ЕУ и Србије је важан корак на путу ка интеграцији у ЕУ. У Споразуму, који је одмрзнут прошлог децембра, наводи се да ће „Србија предузети неопходне мере како

би, најкасније за пет година од ступања овог Споразума на снагу, гарантовала ниво заштите права у области интелектуалне, индустријске и комерцијалне својине, који је сличан нивоу који постоји у Заједници, укључујући и делотворна средства за спровођење тих права“.

У овом контексту, Европска Унија са интересовањем прати развој догађаја у овој области.

У Закључцима Извештаја о напретку Србије усвојеном 2009. године, наглашен је стални напредак који Србија постиже у спровођењу права интелектуалне својине и јачању административних капацитета Завода за интелектуалну својину.

Исто тако, са задовољством констатујемо даљи напредак који се одвија након усвајања нових закона.

Наравно, има простора за побољшање, али важно је да ЕУ настави дијалог са органима Републике Србије у циљу обезбеђења пуне хармонизације са законима ЕУ, а пре свега њихове примене на свим нивоима, укључујући правосудје. Европска Унија је већ финансирала један број пројеката у овој области и спремна је да настави сарадњу у овој осетљивој области која је од суштинског значаја за привреду.



Др Даница Мићановић, Виши саветник
Привредна комора Србије

Јачање привреде

Привредна комора Србије (ПКС) повезана са две покрајинске и 16 регионалних комора сачињава Мрежу привредних комора у Србији. Да би обезбедила подршку српској трговини и индустрији на међународном тржишту, она је основала 10 представништава широм света и закључила билатералне споразуме са 55 земаља.

Представљајући интересе преко 100.000 привредних друштава и 200.000 предузетника из Србије, ПКС игра активну улогу у подизању нивоа конкурентности наших привредних субјеката, са општим циљем да помогне привредним друштвима из Србије да ступе на страна тржишта. Она такође помаже привредним субјектима да се прилагоде европским стандардима како би могли боље да решавају изазове међународног пословног тржишта.

ПКС је свесна да су несметана робна размена, излазак на европско и светско тржиште, повећање извоза и привлачење страних инвеститора, условљени потпуном хармонизацијом националних и међународних правила, која покривају област

Током свечаног отварања Едукативно-информативног центра у Београду, које ће се одржати 29. јануара 2010. године, а са циљем даљег унапређења сарадње између две институције, Завод за интелектуалну својину Републике Србије и Привредна комора Србије ће потписати Меморандум о разумевању. Циљ Меморандума је да приближи Завод за интелектуалну својину привреди Србије и да експертизу Завода учини доступном Привредној комори Србије. Осим са Привредном комором Србије Завод ће потписати Меморандуме о разумевању и са неколико регионалних привредних комора.

интелектуалне својине у Србији, са регулативом ЕУ. Заједно са Заводом за интелектуалну својину као националним координатором, ПКС је активан учесник и партнер у доношењу националних политика,

стратегије и регулативе у области интелектуалне својине, како би Србија достигла одређени ниво заштите права интелектуалне својине, који представља приоритет за њену интеграцију у Европску Унију.

Привредна комора Србије пружа квалитетне и правремене информације привредним субјектима о значају права интелектуалне својине, преко округлих столова и форума, као и семинара и радионица које организује. Такође, помаже појединцима и организацијама у изради пословних стратегија које у потпуности интегришу њихове иновације и интелектуалну својину. Задаци ПКС обухватају пружање обуке и правних савета за спровођење закона, нарочито малим и средњим предузећима и појединцима чији су патенти већ признати, као и ширење знања о значају интелектуалне својине и њеној улози покретача привредног, научног и културног напретка.

Према последњем Извештају ЕК, изврстан напредак је постигнут у области права интелектуалне својине што нам указује на чињеницу да смо на правом путу и мотивише за интензивнију подршку нашим привредним субјектима да што лакше преброде транзициони период.

Марина Вукобратовић, Виши саветник

Министарство науке и технолошког развоја Републике Србије

Подршка иновацијама у Србији

Између 2000. и 2005. године, када су усвојене подстицајне мере за развој иновација, активности Министарства у овој области биле су усредсређене на стварање адекватног законског оквира којим се уређује подршка иновацијама у складу са европским и међународним стандардима и најбољом праксом.

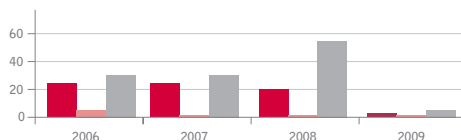
Истовремено је покренут значајан програм подизања нивоа знања у циљу истицања важности иновација за привредни раст и развој, а стога, и за цело друштво Републике Србије.

Једна од главних инфраструктурних окосница развоја иновационе делатности јесте развој иновационих организација, као што су:

- пословно-технолошки инкубатори,
- научно-технолошки паркови и
- иновациони центри

Урађене су студије чији је циљ био да се испита могућност оснивања научно-технолошких паркова у Београду, Нишу, Новом Саду и Крагујевцу. По завршетку ових студија, кренуло се у преговоре са страним инвеститорима и приступило решавању разних административних питања, као што је обезбеђење потребних просторија.

Закон о иновационој делатности и одговарајући прописи и правилници пружили су правни основ. Овај закон представља полазну основу за све остале делатности. Министарство за науку и технолошки развој је установило

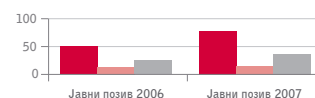


- Регистроване иновационе организације
- Иновационе организације за инфраструктурну подршку
- Регистрована физичка лица иноватори

Слика 1. Преглед динамике регистрације иновационих организација и физичких лица иноватора по годинама

регистар организација које се баве иновационом делатношћу, укључујући и центре за развој производа, мала и средња предузећа, истраживачке и развојне центре, иновационе центре, пословно-технолошке инкубаторе и научно-технолошке паркове. Регистрована су и физичка лица иноватори, а у току је усклађивање детаља процедуре за регистрацију заинтересованих организација и физичких лица иноватора. Од почетка 2006. године, регистровано је укупно 75 иновационих организација, као и пет организација које пружају инфраструктурну подршку иновационом делатностима и 122 физичка лица иноватора.

Објављени јавни позиви расписани су у циљу пружања подршке развоју иновативних производа и услуга, подстицаја примене и комерцијализације научноистраживачких резултата, подршке коришћењу савремених технологија и изградњи инфраструктуре иновационих организација. До сада су објављена укупно три јавна позива за финансирање иновационих пројеката



- Иновациони пројекти за правна лица - Тип 1
- Иновациони пројекти за правна лица - Тип 2 (Инфраструктурни)
- Пријаве за финансирање физичких лица иноватора

Слика 2. Преглед броја финансираних пројеката и пријава физичких лица по јавним позивима

и обезбеђење средстава за пријаве физичких лица иноватора у складу са горе поменутиим законом. Трећи јавни позив је управо у току.

Министарство врло конкретно и темељито прати све ефекте и резултате досадашњих активности на развоју иновационе делатности, било кроз периодичне и годишње извештаје за пројекте и за регистроване иновационе организације, било увидом у стварно стање на терену. Потребно је такође нагласити да су први појединачни резултати које ове подстицајне мере дају, а које смо уочили код појединих регистрованих иновационих организација, изузетно успешни.

Поред подршке коју даје овим конкретним подстицајним мерама, Министарство врло активно ради на кампањи промоције иновационе делатности широм Србије.

Све ове иницијативе имају исти циљ, а то је стварање погодне околине у Републици Србији за производњу иновативних производа који ће бити конкурентни на међународном нивоу.



Биљана Ремовић, Млађи саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Како се спроводе права интелектуалне својине

Спровођење права интелектуалне својине у Републици Србији регулисано је одредбама закона из области интелектуалне својине и царинским законом, кривичним закоником и процесним законима којима се уређује област интелектуалне својине.

Који закони су релевантни за спровођење права интелектуалне својине?

У Републици Србији, следећи закони су релевантни за спровођење права интелектуалне својине:

- Закон о ауторском и сродним правима
- Закон о патентима
- Закон о жиговима
- Закон о правној заштити дизајна
- Закон о ознакама географског порекла
- Закон о заштити топографија интегрисаних кола
- Закон о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине
- Царински закон
- Кривични законик

Општи закони који уређују поступке надлежних органа у случају повреде права укључују:

- Закон о парничном поступку
- Закон о извршном поступку
- Закон о прекршајима
- Закон о привредним преступима
- Законик о кривичном поступку

Који органи су надлежни за спровођење закона?

Следећи органи су надлежни за спровођење права интелектуалне својине:

- Управни органи, укључујући Царинску управу и Пореску управу Министарства финансија, Тржишни инспекторат Министарства трговине и услуга, посебне службе у оквиру Министарства унутрашњих послова и други инспекторати и институције које имају надлежне органе сходно Закону о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине.
- Судови, укључујући и оне који су надлежни за прекршајне, кривичне и парничне поступке, као и за привредне преступе.



Драган Васиљевић, Саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

О патентима

Шта је патент?

Патент је право које се признаје – у случају Србије, од стране Завода за интелектуалну својину – за проналазак из било које области технике који испуњава одређене критеријуме. На основу тог права, власник патента има монопол над предметом патента: власник патента може да користи патентирани проналазак, да га уступи или да спречи трећа лица да га користе, производе или продају.

Да би проналазак био признат, он мора бити нов, мора имати инвентивни ниво и мора бити индустријски применљив. Проналазак који се штити патентом није ограничен на производ; он се такође може односити на поступак.

Зашто постоји обавеза објављивања?

Проналасци за које се тражи заштита патентом морају бити објављени. У овом циљу, они морају бити јасно и потпуно описани у пријави. Током поступка за признање патента, објављује се пријава патента, а након признања носиоцу патента се издаје патентни спис захваљујући чему се обогаћује глобално техничко знање. На овај начин, патент не само што обезбеђује заштиту власнику патента, већ представља извор драгоцених техничких информација, те стога, може



постати темељ за нове проналаске, истраживања и развој, чиме даје драгоцен допринос привредном развоју земље.

Ко је надлежан за признавање патената и како се врши њихово признавање?

У свакој земљи, признавање патената врши национални завод за интелектуалну својину. У Србији, то је надлежност Завода за интелектуалну својину Републике Србије. Поступак се покреће подношењем пријаве, која треба да садржи захтев за признање патента, опис проналаска, један или више патентних захтева (на основу којих се утврђује обим заштите), апстракт и, ако је потребно, цртеж који олакшава разумевање проналаска. Захваљујући посебном уговору, патенти које је признао Европски завод за патенте могу бити проширени на Републику Србију.

Први српски патент



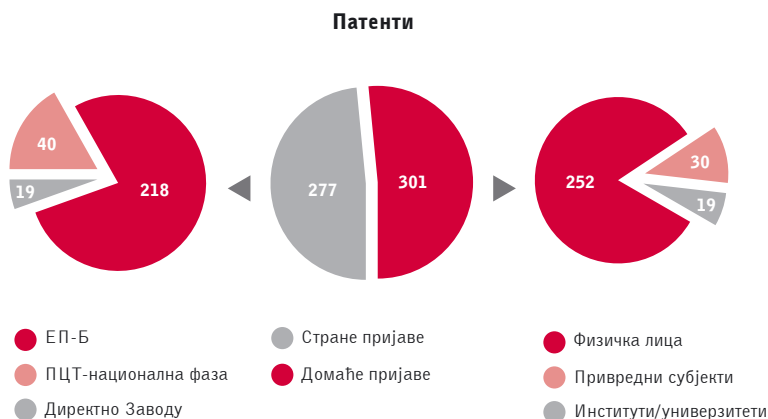
Први патент регистрован у Србији био је за „Казан за печење ракије“.

Патент је признат Милану Т. Јовановићу из Новог Сада, 14. децембра 1909, а први пут је регистрован под бројем 48722 у Аустроугарској. Након оснивања Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и Завода 15. новембра 1920. године, патент је пренет у новоосновани Уред за патенте.

Статистика пријава

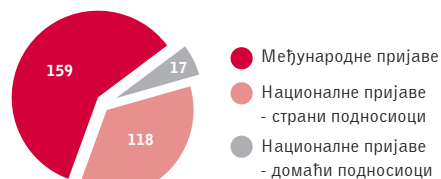
Даниела Златић-Шутић, Саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Јануар - Децембар 2009.

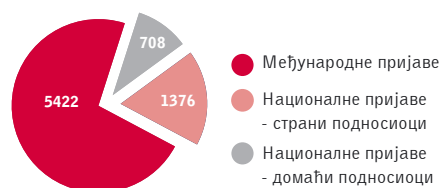


Приказом нису обухваћени захтеви за проширење Европских пријава поднетих у ЕПО-у

Индустријски дизајн



Жигови



Предстојећи догађаји

Саша Здравковић, Саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

32. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ТУРИЗМА (ИТТФА)

Београд, Србија

24.02.-28.02.2010.

www.ift-belgrade.com

Излагачи су туристичке агенције, удружења и организације, хотели, туристички центри, ловачки туризам, авио компаније и међународни тур оператери.

36. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ГРАЂЕВИНАРСТВА (УФИ) – South East Europe

Belgrade Building Expo Београдски сајам, Србија

13.04.-17.04.2010.
www.seebbe.com

Истраживање и дизајн, високоградња и нискоградња, хидроградња, грађевински материјали, машине и опрема.

54. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ТЕХНИКЕ И ТЕХНИЧКИХ ДОСТИГНУЋА (УФИ)

Београдски сајам, Србија

11.05.-15.05.2010.

Интегра – Компјутерски интегрисана фабрика 21. века.

6. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ЕНЕРГЕТИКЕ Београдски сајам, Србија

13.10.-15.10.2010.

Индустрија електричне енергије, угљ, гас и нафта, извори обновљиве енергије и енергетска ефикасност.

9. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ПРЕДУЗЕТНИШТВА ЗА МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА

Београдски сајам, Србија

25.11.-27.11.2010.

Сајам предузетништва

Вести

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Консултације о националној стратегији интелектуалне својине

Државни званичници су се сусрели у Палати Србија 15. јуна 2009. године, да размотре националну стратегију Србије у области интелектуалне својине. Скуп је организовала Светска организација за интелектуалну својину (WIPO) у сарадњи са Заводом за интелектуалну својину Републике Србије. Учесници су се договорили о корацима које је потребно предузети за израду стратегије, утврдили које кључне институције треба да буду обухваћене и подржали потребу за одговарајућим акционим планом.

Национални семинар о колективном управљању ауторским и сродним правима

Семинар о колективном управљању ауторским правом и сродним правима одржан је у Привредној комори Србије у Београду, 15. и 16. септембра 2009. Главни циљ овог семинара у организацији Завода за интелектуалну својину Републике Србије, Светске организације за интелектуалну својину, Међународне конфедерације друштава аутора и композитора и Међународне федерације организација за остваривање права на умножавање, био је да обавести јавност о новинама у Нацрту Закона о ауторском и сродним правима и очекиваним ефектима

предложених решења, како у погледу носилаца права и њихових организација, тако и у погледу осталих пословних субјеката који користе дела заштићена ауторским правом.

Најбоље технолошке иновације – финале такмичења

Финале такмичења за најбољу технолошку иновацију НТИ 2009 одржано је у децембру 2009. године. Такмичење је одржано у циљу промоције предузетништва у Србији и обезбеђења подршке постојећим и будућим предузетницима у области високе технологије, у нади да ће њихове идеје и проналасци бити комерцијализовани.

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11 000 Београд; Телефон: (+381 11) 202 58 00; Директор: Г-ђа Бранка Тотић • Координатор пројекта: Г-ђа Бранка Билен-Катић; bbilenkatic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 202 58 25 • Пројектни тим • Вођа пројектног тима: Г-дин Млађан Стојановић, mstojanovic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 263 04 60 • Асистент пројекта: Г-ђа Дијана Пенчић; dpencic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 202 58 47 • Контакт e-mail: info.EIC@zis.gov.rs



Овај документ је написан уз финансијску помоћ Европске Уније. Овде изражена гледишта ни на који начин не представљају службено становиште Европске Уније.



Едукативно Информативни Центар



Завод за интелектуалну својину Републике Србије